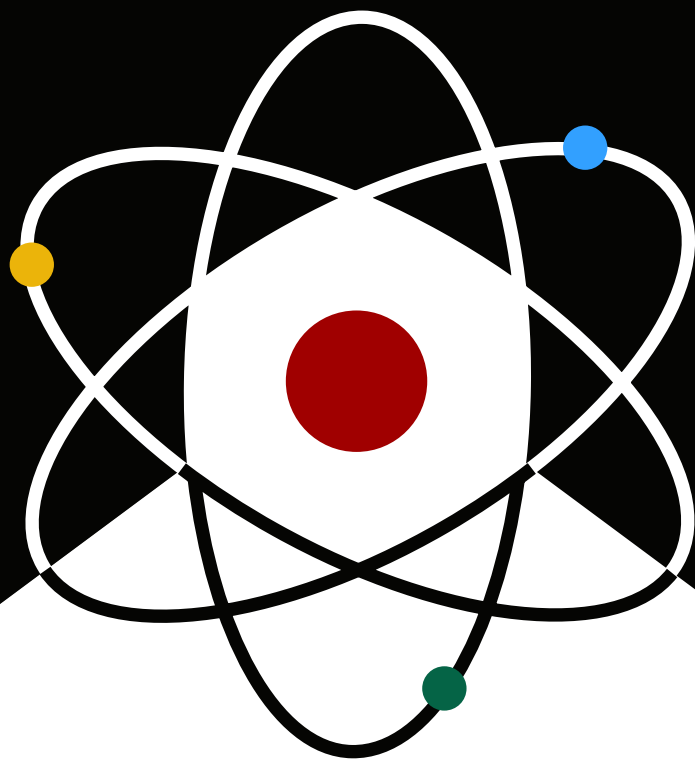

NAUKA JAKO OBIEKT KULTU

WPROWADZENIE DO KONCEPCJI SCJENTOTEIZMU

Łukasz Jach

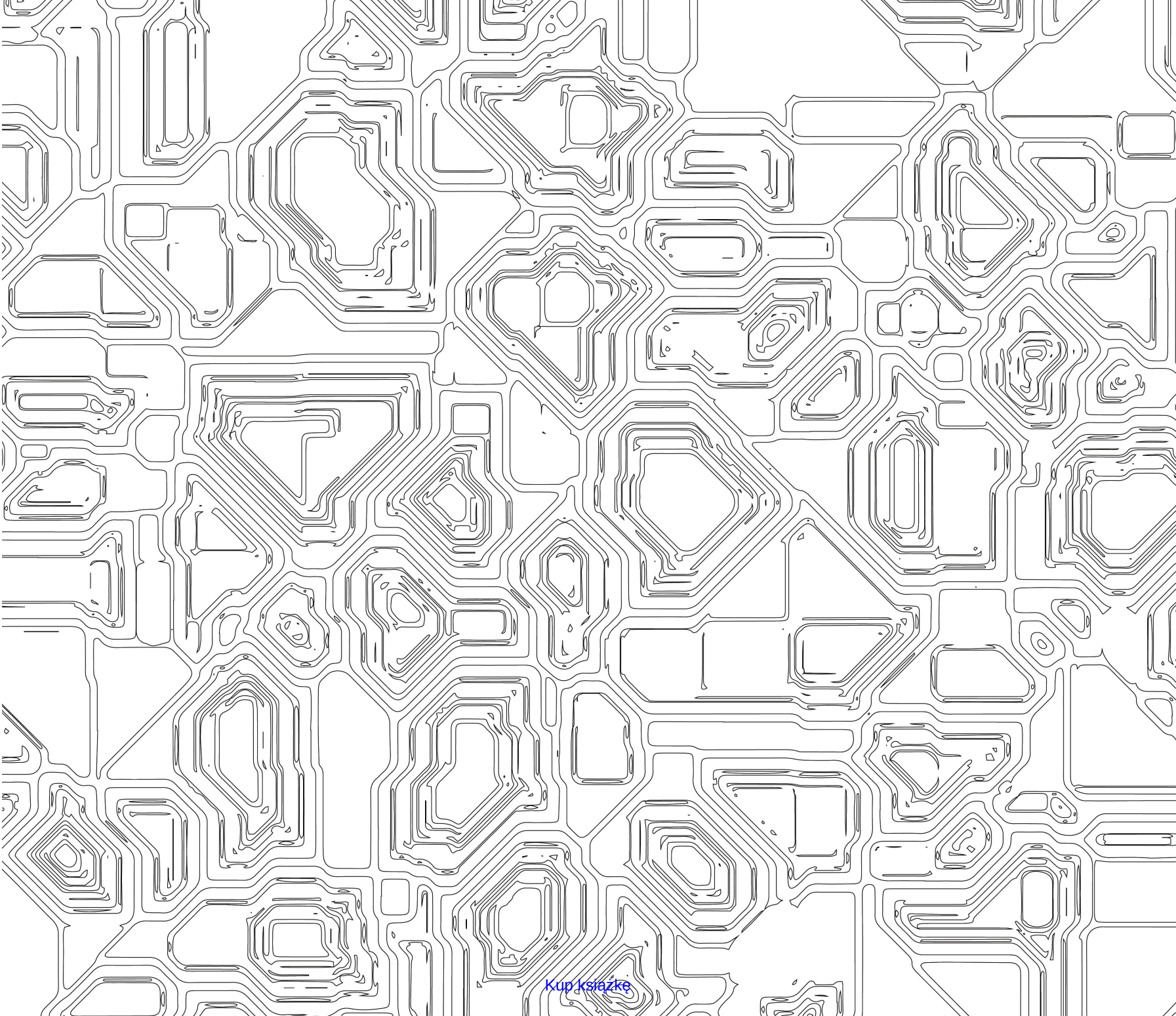

W książce zaprezentowana jest nowa problematyka dotycząca sposobów przedstawiania nauki w różnych kanałach kultury popularnej i recepcja nauki w perspektywie psychologicznej. Autor koncentruje swoją analizę na idei *scjentoteizmu* jako wyłaniającego się światopoglądu, swoistego mitu współczesnej kultury masowej.

z recenzji wydawniczej
prof. zw. dr. hab. Czesława Nosala

WYDAWNICTWO
UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
KATOWICE 2015

Nauka jako obiekt kultu

Wprowadzenie do koncepcji scjentoteizmu

NR 3358

Łukasz Jach

Nauka jako obiekt kultu
Wprowadzenie do koncepcji scjentoteizmu

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego • Katowice 2015

[Kup książkę](#)

Recenzent
Czesław Nosal

Redaktor serii: Psychologia
Eugenia Mandal

Spis treści

Przedmowa	9
----------------------------	---

Wstęp	11
------------------------	----

Rozdział 1

Współczesne sposoby prezentowania nauki w kanałach kultury popularnej	19
--	----

Wprowadzenie	19
Nauka w telewizji	21
Ekspert na śniadanie	22
Naukowy zawrót głowy	25
Nauka w reklamie	27
Nauka w prasie i literaturze popularnonaukowej	30
Nauka w Internecie	35
„Kopalnia wiedzy”, czyli krótko i na temat	36
Między memami a wiedzą bezużyteczną	39
Racjonalista.pl — strona WWW i styl życia	41
Podsumowanie	44

Rozdział 2

Jak działa nauka? Wybrane koncepcje metodologiczne	47
---	----

Wprowadzenie	47
Pozytywizm Augusta Comte’a	50
Naukowy ekskluzywizm	52
Systemowość	52
Finalizacja rozwoju ludzkości i jej zjednoczenie pod szyldem nauki	53
Świeckie odkupienie	53

Neopozytywizm Koła Wiedeńskiego	54
Empiryzm	55
Pozytywizm	55
Fizykalizm	56
Uwolnienie nauki od terminów metafizycznych	57
Sądy syntetyczne w matematyce	58
Nauka a szczęście ludzkości	59
Cztery filary współczesnej refleksji nad funkcjonowaniem nauki — Popper, Kuhn, Lakatos, Feyerabend	61
Karl Raimund Popper	61
Thomas Kuhn	67
Imre Lakatos	73
Paul Feyerabend	77
Nauka oczami naukowców	81
Edward O. Wilson	81
Richard Dawkins	86

Rozdział 3

Uprawianie i recepcja nauki w perspektywie psychologicznej . . .	91
Wprowadzenie	91
Aktywna psychologia nauki	93
Jak możliwa jest nauka	93
Obróbka termiczna pokarmów	94
Wydłużona niedojrzałość mózgu	97
Kultura jako agregat nauki	99
Intuicyjny naukowiec	102
Uprawianie nauki w perspektywie dyscyplin społecznych	104
Dlaczego nauka jest trudna	111
Receptywna psychologia nauki	119
Społeczna psychologia nauki receptywnej	119
Poznawcza psychologia nauki receptywnej	125

Rozdział 4

Scjentoteizm — definicja, charakterystyka i uwarunkowania zjawiska	135
Wprowadzenie	135
Identyfikacja nieporozumień na temat nauki oparta na modelu Pascala Boyera	138
Nieporozumienie 1: Nauka udziela odpowiedzi na pytania meta- fizyczne	140

Nieporozumienie 2: Wypowiedzi naukowców mówią o obiektywnej prawdzie	141
Nieporozumienie 3: Nauka pozwala uwolnić się od lęku i niepokoju	143
Nieporozumienia 4 i 5: Nauka daje niepodważalne wyjaśnienia zjawisk występujących w przyrodzie oraz opis działania ludzkiej psychiki	145
Nieporozumienie 6: Nauka daje odpowiedzi na pytania o kwestie ostateczne	147
Nieporozumienie 7: Nauka daje nadzieję na ostateczne zjednoczenie ludzkości	148
Nieporozumienie 8: Twierdzenia nauki są oparte na niepodważalnych założeniach	150
Nieporozumienie 9: Nauka stoi na szczycie drabiny dociekań, w związku z czym badanie nauki jest nieracjonalne	152
Scjentoteizm — konceptualizacja pojęcia	153
Czym jest scjentoteizm?	153
Scjentoteizm jako światopogląd	155
Przejawy scjentoteizmu	160
Psychologiczne uwarunkowania scjentoteizmu	164
Typologia umysłu w modelu Junga—Nosala	164
Potrzeba poznawczego domknięcia w koncepcjach Arie Kruglanskiego i Małgorzaty Kossowskiej	170
Orientacje temporalne w koncepcji Philipa Zimbardo i Johna Boyda	174
Potrzeba poznania w koncepcji Johna Cacioppo i Richarda Petty'ego	176
Przekonania na temat źródeł natury człowieka — koncepcja Marzeny Żmudy-Trzebiatowskiej	178
Zakończenie	181
Bibliografia	185
Indeks osobowy	199
Summary	205
Zusammenfassung	207

Przedmowa

Rozważania związane z przedstawianą w książce koncepcją scjentoteizmu towarzyszą mi od dobrych kilku lat. Do tej pory spostrzeżenia te miały jednak postać słabo rozwiniętą i nie w pełni sprecyzowaną. Prace związane z przygotowywaniem publikacji pozwoliły mi nie tylko na wyrażenie myśli dotyczących silnie scjentystycznego światopoglądu, lecz przede wszystkim umożliwiły ich doprecyzowanie oraz osadzenie w interdyscyplinarnym kontekście, który wcześniej był przeze mnie jedynie przeczuwany. Oddając książkę do rąk Czytelników, pragnę podziękować osobom, które wywarły niewątpliwie pozytywny wpływ na jej ostateczny kształt.

Przede wszystkim dziękuję mojej Żonie Marcie, która cierpliwie debatowała ze mną przez wiele godzin nad założeniami, uwarunkowaniami i sposobami przejawiania się scjentoteizmu, ponadto była pierwszą czytelniczką, pierwszą recenzentką i pierwszą redaktorką słów zawartych w książce.

Dziękuję dr hab. Małgorzacie Górnik-Durose oraz dr Teresie Sikorze, które wierząc w sens powstania tej książki, nie tylko zachęciły mnie do jej napisania, lecz także motywowały do pracy na każdym etapie tworzenia.

Wyrazy podziękowania pragnę złożyć również Recenzentowi książki, prof. zw. dr. hab. Czesławowi Nosalowi, którego przychylne uwagi i sugestie niewątpliwie przyczyniły się do nadania pełniejszego kształtu treściom prezentowanym w rozprawie.

Pragnę podziękować wreszcie wszystkim Studentom oraz Przyjaciołom bezinteresownie dyskutującym ze mną na temat treści zawartych w książce oraz pomagającym mi w pracach mających na

celu przygotowanie narzędzi do pomiaru charakterystycznych dla scjentoteizmu aspektów światopoglądowych.

Artykulacja koncepcji scjentoteizmu moim zdaniem nie byłaby możliwa, gdyby nie intelektualny dług zaciągnięty przeze mnie u ks. prof. Józefa Życińskiego, którego poglądy metodologiczne w znacznym stopniu ukształtowały mój sposób spostrzegania nauki i jej roli w życiu współczesnego człowieka. Mam nadzieję, że rozważaniami zawartymi w książce udało mi się ten dług przynajmniej częściowo spłacić.

Łukasz Jach

Czeladź, 23 kwietnia 2015 roku

Wstęp

„Nauka jest wszędzie” — hasło będące tytułem cyklu popularnonaukowych prezentacji w jednym z programów pasma tzw. telewizji śniadaniowej dobrze oddaje status nauki w dzisiejszym świecie. Nie chodzi w tym hasle tylko o to, że współczesne otoczenie jednostki wypełnione jest owocami rozwoju nauki, takimi jak komputery, Internet, GPS, leki, szczepionki, kuchnia molekularna, żywność modyfikowana genetycznie czy odzież funkcjonalna. Jak zaznacza Michael Hanlon (2011), obecnie odkrycia naukowców ciekawia ludzi niekiedy bardziej niż kroniki kryminalne, a sama nauka stała się wręcz czymś, co określić można przymiotnikiem „sexy” — popularnym tematem rozmów, poruszającym wyobraźnię, czasami wręcz podniecającym. Chcąc przekonać się, że autor książki *10 pytań, na które nauka nie znalazła (jeszcze) odpowiedzi* nie wyolbrzymia znaczenia nauki w życiu przeciętnego człowieka, warto odwiedzić zarejestrowany na portalu Facebook profil „I fucking love science”, który w momencie pisania tych słów (18.04.2015) posiada blisko 20 milionów polubień. Dla porównania, oficjalny profil zespołu The Rolling Stones posiada ok. 19,5 miliona polubień, a Madonny — ponad 18 milionów „lajków”.

Zgodnie z definicją zaproponowaną przez Kazimierza Ajdukiewicza (1965), naukę można rozumieć z jednej strony jako „rzemiosło uczonych”, czyli pewien specyficzny zestaw czynności podejmowanych przez badaczy, z drugiej zaś jako system twierdzeń będący rezultatem wspomnianych czynności. Jak podaje Jerzy Brzeziński (2005), cele poznania naukowego dzielą się na wewnętrzne — czyśto poznawcze, związane z dążeniem do odkrycia prawdy, oraz

zewewnętrzne — wynikające z funkcji, jaką ustalenia naukowe pełnią np. w systemie społecznym. Można przypuszczać, że to właśnie realizacja celów zewnętrznych¹, wiążących się z wyjaśnianiem i przewidywaniem występujących w świecie zjawisk, stanowi podstawę obserwowanego obecnie powszechnego zainteresowania wynikami pracy naukowców oraz przekłada się na wysoki poziom społecznego zaufania, jakim są oni obdarzani.

Klasyczne rozumienie wewnętrznych celów nauki sprzyja spostrzeganiu pracy wykonywanej przez badaczy wyłącznie jako misji, polegającej na systematycznym i konsekwentnym docieraniu do wyrazistej, niekwestionowanej prawdy, samych badaczy zaś jako spójnej w swoich poglądach grupy, podzielającej ten sam zestaw przekonań. W ostatnich dziesięcioleciach podejście takie poddawane było krytyce nie tylko z pozycji postmodernistycznych (np. charakterystycznych dla nurtu feministycznego czy przedstawicieli tzw. szkoły edynburskiej), dystansujących się od uznania nauki za szczególnie uświęconą aktywność człowieka, lecz także przez filozofów nauki wyraźnie zainteresowanych jej rozwojem (np. Thomasa Kuhna, Imre Lakatosa). Warto przywołać w tym miejscu stwierdzenie Józefa Życińskiego (2013), który w przekonaniu o wyłącznie misyjnym, skrajnie pozytywistycznym spostrzeganiu roli nauki upatruje objawy „dziecięcej choroby badaczy”. Wśród innych symptomów tejże choroby filozof wymienia potoczne opinie, wedle których nauka opiera się wyłącznie na faktach, naukowe teorie stanowią rezultat uogólnienia wyników uzyskanych obserwacji, a jednoznaczne kryteria racjonalności naukowej pozwalają bez trudu oddzielać naukę np. od pseudonauki. Nieprzypadkowo Gregory J. Feist (2006) na motto do swojej książki pt. *The psychology of science and the origins of scientific mind* wybrał słowa Richarda Feynmana brzmiące: „Science is like sex. Sometimes something useful comes out, but that is not why we are doing it”.

W odniesieniu do zewnętrznych celów nauki mogłoby się wydawać, że sądy nie w pełni oddające faktyczny jej status są charaktery-

¹ Niekiedy spektakularna, jak w przypadku osiągnięć współczesnej transplantologii; zob. np. Gazzaniga, 2011.

styczne wyłącznie dla laików lub osób na co dzień niezajmujących się nauką. Okazuje się jednak, że także w wypowiedziach samych naukowców można odnaleźć przykłady spostrzegania nauki jako działalności mającej dla ludzkości znaczenie bliskie zbawczemu, a samych naukowców jako grupy predestynowanej do przejęcia steru rozwoju świata. Za ilustrację opisywanej tendencji mogą posłużyć poglądy amerykańskiego pisarza i popularyzatora nauki Johna Brockmana (red., 1996; red., 2008). Autor ten proponuje, by badacze reprezentujący nauki empiryczne zajęli we współczesnym świecie miejsce tradycyjnych elit intelektualnych (a zatem filozofów, etyków, kapłanów czy działaczy społecznych) i — nadając bardziej aktualne znaczenie temu, kim i czym jest człowiek — przyczyniali się do tworzenia nowego, opartego na wynikach badań naukowych społeczeństwa. Zdaniem Brockmana, nadszedł już czas, aby tzw. humaniści oddali zajmowaną przez nich samozwańczo pozycję osób uprawnionych do komentowania rzeczywistości przedstawicielom nauk ścisłych, którzy w ostatnich dziesięcioleciach udowodnili, że potrafią pracować znacznie efektywniej i płodniej. Zupełnie inaczej do zjawiska powszechnego wprowadzania naukowego języka i sposobu rozumienia świata do poszczególnych aspektów życia ludzkiego odnosi się Robin Dunbar, który widzi w takim działaniu ryzyko pojawienia się nowych osi podziałów społecznych. Jak zauważa brytyjski prymatolog:

niepokojące jest pytanie, czy racjonalność nauki jest dostatecznie silna, aby przełamać głęboką psychiczną potrzebę wiary, tak charakterystyczną dla naszego gatunku? Jeśli nie, dalszy rozwój nauki może doprowadzić do powstania dwuklasowego społeczeństwa, podzielonego na tych, którzy intelektualnie są w stanie zrozumieć naukę, i na całą resztę. Jeśli tak jest rzeczywiście, to zmierzamy ku stworzeniu kasty kapłanów, odpowiedzialnej tylko wobec siebie. (Dunbar, 1996, s. 225)

Prognozy Dunbara wykazują wysoki poziom zbieżności z diagnozami stawianymi nowoczesnej kulturze przez Ericha Fromma, według którego:

współczesne podejście naukowe jest [...] jednym z najważniejszych elementów postępu, ponieważ stanowi wyraz ducha pokory, obiektywizmu, realizmu, które nie są obecne w tym samym stopniu i w taki sam sposób w tych kulturach, w których podejście naukowe nie istnieje. Ale co z tym zrobiliśmy? Jesteśmy teraz wyznawcami nauki i uczyniliśmy twierdzenie naukowe substytutem dawnych dogmatów religijnych. Podejście naukowe wcale nie jest dla nas wyrazem owej pokory czy obiektywizmu, ale po prostu sformułowaniem kolejnego dogmatu. Przeciętny człowiek wierzy, że naukowiec jest kapłanem, który zna wszystkie odpowiedzi i który ma bezpośredni kontakt ze wszystkim, co pragnie wiedzieć [...]. Jeśli więc czytacie «*Popular Science*», wiecie o najnowszych odkryciach i jesteście przekonani, że oto są naukowcy, którzy znają wszystkie odpowiedzi, jesteście wyznawcami tego nowego dogmatu, religii wiedzy i w ogóle nie musicie sami myśleć. (Fromm, 2011, s. 21–22)

Warto zauważyć, że słowa te nie zostały wygłoszone u progu XXI wieku, lecz podczas wykładu w roku 1953! Podobne spostrzeżenia na temat stosunku człowieka do nauki można również odnaleźć w napisanym w 1966 roku zbiorze esejów Leszka Kołakowskiego (2003) pt. *Obecność mitu* i w mającym swój pierwodruk w 1970 roku tekście Antoniego Kępińskiego (2001) pod tytułem *Próba psychiatrycznej prognozy*. Kępiński opisywał stosunek współczesnego człowieka do nauki w następujący sposób:

Naukę i technikę można uważać za kontynuatorki magii. Dzięki nim, podobnie jak dzięki magii, ma się władzę nad otoczeniem, a jednocześnie nie trzeba się samemu zbytnio wysilać, gdyż wystarczy dotknięcie czarodziejskiej różdżki lub naciśnięcie odpowiedniego guzika w urządzeniu technicznym. Dwie cechy dość typowe dla człowieka — dążenie do władzy i lenistwo — znajdują dzięki nim zaspokojenie. [...] Poczucie władzy nad otoczeniem, jakie daje nauka i technika, promieniuje na dziedziny życia, w które władza ta nie sięga (przynajmniej dotychczas). (Kępiński, 2001, s. 160–161)

Podobnie wpływ nauki na życie współczesnej jednostki spostrzega Teresa Sikora (2012), według której nauka jako legitymizowane źródło wiedzy może stanowić oś podziału ludzi na wartościowych dla danej kultury lub nie, natomiast funkcjonujący współcześnie *homo scientificus* stara się nieustannie wprowadzać zracjonalizowane sposoby działania do nowych obszarów codziennej aktywności.

W kontekście wymienionych spostrzeżeń trudno uznać toczące się obecnie dyskusje nad statusem nauki za przełomowe czy dotyczące całkowicie nowych kwestii. Można natomiast zadać pytanie: czy dominacja nauki na współczesnym rynku idei stanowi rezultat jej konsekwentnie odnotowywanych w ostatnich stuleciach sukcesów (stanowisko takie można byłoby nazwać społeczno-kulturowym), czy raczej rezultat dopasowania naukowego sposobu orzekania o świecie do funkcjonowania ludzkich procesów poznawczych (stanowisko to można określić jako psychologiczne)? Próba odpowiedzi na to pytanie² zostanie podjęta na dalszych kartach tej książki.

Zgodnie z koncepcją zaproponowaną przez Niklasa Luhmanna (2006, 2012; zob. również: Szacki, 2007), nauka jest jednym z wielu systemów autopojetycznych, stanowiących funkcjonalne podsystemy społeczeństwa nowoczesnego, w których obrębie przebiega życie jednostki. Inne systemy wyróżnione przez niemieckiego socjologa to np. gospodarka, polityka, sztuka, prawo, religia oraz rodzina. Cechą charakterystyczną systemów autopojetycznych jest posiadanie przez

² Jako jedną z odpowiedzi na tak postawione pytanie wskazać można słowa Łukasza Afeltowicza, który parafrazując koncepcje francuskiego antropologa Brunona Latoura, twierdzi: „Produkty nauki, zarówno technologie, jak i fakty, funkcjonują wyłącznie w tych obszarach, które zostały opanowane przez praktyki naukowe. Rozpościeranie takiego systemu na kolejne obszary rzeczywistości jest niczym innym, jak obracaniem świata w ogromne *quasi*-laboratorium. Proces ten polega na tym, że elementy czy też obszary rzeczywistości zostają odizolowane i poddane rygorowi instrumentów pomiarowych oraz procedur laboratoryjnych. [...] Przenoszenie wypracowanych w trybie prób eksperymentalnych i laboratoryjnego majsterkowania układów oraz procesów poza granice pracowni naukowych najczęściej jest możliwe dopiero wtedy, gdy środowisko, do którego mamy zamiar wprowadzić innowacje technologiczne, zostanie upodobnione pod pewnymi względami do samego laboratorium” (Afeltowicz, 2012, s. 98).

nie własnych kodów, zasadniczo nieprzetłumaczalnych na kody pozostałych systemów. Oznacza to, że komunikacja odbywa się raczej w obrębie systemów niż pomiędzy nimi. W związku z tym całkowity konsensus społeczny jest praktycznie niemożliwy, a opozycje kształtowane w jednych systemach (takie jak „prawda” i „fałsz”, „dobre” i „złe”) niekoniecznie obowiązują w pozostałych. Sytuacje, w których dyskutowane są tezy formułowane w ramach różnych podsystemów, zwykle prowadzą więc do ostrych, przyciągających uwagę opinii publicznej sporów. Jako przykłady rozbieżności ocen tych samych faktów można wskazać m.in. różnice w prawnym i psychologicznym rozumieniu poczytalności (zob. np. Gazzaniga, 2013), naukowe i tradycyjne sposoby odnoszenia się do ról rodziców poszczególnych płci w procesie wychowywania dzieci czy spór pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami tzw. zasady nieprzecinających się płaszczyzn (zob. np. Dawkins, 2007; Heller, 2014).

Obserwowana współcześnie wszechobecność nauki, jej przedstawicieli, odkryć i języka sprawia, że można spostrzegać ją jako dominujący system orzekania o świecie (por. Tuchańska, 2014). Świadczą o tym m.in. wspomniane wcześniej postulaty Brockmana o nadaniu naukowcom statusu grupy nie tylko mającej wiodący i jednoznacznie pozytywny wpływ na życie szerokich grup społecznych, lecz także wypierającej pozostałe typy zawodów zajmujących się społecznym kreowaniem i katalizowaniem opinii³. Postulaty Brockmana

³ Pogląd o dominującej roli nauki i jej wpływie na kształt współczesnego społeczeństwa spotyka się jednak również z krytyką. Polemizuje z nim m.in. Frank Furedi (2008), według którego współczesna nauka coraz bardziej zatracą swoją misję. Według brytyjskiego socjologa, proces ten dokonuje się poprzez rosnącą konieczność przypodobywania się naukowców masowemu odbiorcy ich wiedzy, zarówno w przestrzeni mediów, jak i w ramach instytucji uniwersytetu. Choć diagnozy Furediego w wielu przypadkach wydają się trafne, odnoszą się one przede wszystkim do dyscyplin humanistycznych i społecznych, które np. zdaniem Johna Brockmana, już od dawna doświadczają trudnego (a być może wręcz nieusuwalnego) kryzysu jakości; wydaje się, że na ten kryzys uodpornione są dyscypliny formalne i przyrodnicze. Według zwolenników spostrzegania w kategoriach nauki jedynie tej drugiej grupy dziedzin, spostrzeżenia Brockmana mogą być więc traktowane raczej w kategoriach problemów odnoszących się jedynie do wybranych, w dodatku słabo ugruntowanych obszarów wiedzy.

korespondują z poglądami Richarda Dawkinsa, który nabiera „coraz większej pewności, że dziennikarstwo naukowe jest zbyt ważną sprawą, by można zostawić je dziennikarzom, a naukowcy są i tak w tym lepsi” (Dawkins, 2014, s. 244). Wysoki status nauki i jej odkryć we współczesnym świecie powoduje jednak, że staje się ona czymś na kształt kamienia probierczego sensowności wszelkich systemów myślenia (Chalmers, 1997). Za ilustrację przedstawianego zjawiska posłużyć mogą słowa Michała Hellera o relacjach między nauką a teologią:

Jednym z głównych problemów stojących przed teologią XXI wieku jest jej dialog z naukami, zwłaszcza naukami przyrodniczymi. [...] Zignorowanie go może zepchnąć teologię niedalekiej przyszłości na marginesy kulturowego życia ludzkości. Albo jeszcze wyraźniej — może włączyć teologię w ciągle dziś przybierający na sile nurt irracjonalizmu, zrównując ją tym samym z wielu modnymi zabobonami. (Heller, 2014, s. 15)

W niniejszej książce zostaną poddane analizie przede wszystkim psychologiczne uwarunkowania sposobów ustosunkowywania się człowieka do nauki: procesu jej powstawania, produktów oraz miejsca we współczesnym świecie, m.in. w relacji do pozostałych makro-systemów, w których na co dzień człowiek funkcjonuje. Z uwagi na fakt, że jedną z konsekwencji silnie zarysowującej się obecności nauki w świadomości współczesnych jednostek jest pojawienie się światopoglądu naukowego (zob. np. Dawkins, 2007), podstawowym celem stawianym sobie przez autora jest przedstawienie koncepcji *scjentoteizmu*, rozumianego jako forma światopoglądu, charakteryzująca się tendencją do uzasadniania własnych przekonań i zachowań ustaleniami naukowymi oraz funkcjonowaniem w zgodzie ze stwierdzeniami formułowanymi przez naukowców, powiązana z uznawaniem języka naukowego za najdoskonalszy i najbardziej wartościowy sposób odnoszenia się do świata oraz występujących w nim zjawisk. Choć obecnie można mówić o powszechnym zainteresowaniu tematyką naukową oraz praktycznymi zastosowaniami odkryć naukowych, scjentoteistyczne poglądy nie stanowią

prawdopodobnie dominującego sposobu ustosunkowywania się do poszczególnych podsystemów nowoczesnego społeczeństwa. Opierając się na diagnozach formułowanych przez takich badaczy współczesności, jak George Ritzer (1999), Francis Fukuyama (2004), Benjamin R. Barber (2008) czy Jan Domaradzki (2012), można jednak przypuszczać, że kryterium naukowości bądź jej braku będzie stanowiło aktualnie jedną z wiodących kategorii formułowania orzeczeń o charakterze światopoglądowym oraz ocen sposobów postępowania w określonych sytuacjach. Także Teresa Sikora i Małgorzata Górnik-Durose (2013) widzą w racjonalności i technologizacji jedno z najważniejszych filarów kulturowego rusztowania współczesnej mentalności.

Poszczególne rozdziały książki mają za zadanie systematycznie wprowadzać do koncepcji scjentoteizmu. W rozdziale pierwszym zaprezentowano zagadnienia związane z obecnością nauki i jej odkryć we współczesnych kanałach kultury popularnej, takich jak telewizja, prasa, Internet czy reklama. Rozdział drugi zawiera przegląd najważniejszych filozoficznych oraz metodologicznych koncepcji dotyczących sposobów rozumienia nauki jako elementu rzeczywistości, formułowanych przez samych filozofów, ale i przez przedstawicieli nauk przyrodniczych. Rozważania w rozdziale trzecim skoncentrowane są na psychologicznych uwarunkowaniach zarówno uprawiania nauki (aktywna psychologia nauki), jak i jej odbioru (receptywna psychologia nauki). W rozpoczynającym się od ilustracji powszechnych nieporozumień na temat nauki rozdziale czwartym przedstawiono pojęcie scjentoteizmu oraz sposoby manifestowania się silnie scjentystycznego światopoglądu w życiu codziennym. Ponadto w tej części pracy zaprezentowano koncepcje odnoszące się do psychologicznych uwarunkowań kształtowania się silnie scjentystycznego światopoglądu.

Indeks osobowy

- Afeltowicz Łukasz 15, 105, 152, 185
Afshordi Niayesh 20, 89, 185
Ajdukiewicz Kazimierz 11, 47, 185
Alquist Jessika L. 146, 185
Anderson Alun 34, 185
Anderson Graig A. 127, 128, 185
Anderson Philip W. 148
Antonovsky Aaron 72
Ariely Dan 116, 145, 185, 193
Aspinwall Lisa G. 132, 133, 184, 185
Augustyn z Hippony, św. 47, 185
- Bahramali Homayoun 145, 195
Balcerowicz Leszek 25, 26
Bałczyński Ryszard 41, 185
Bar Ruth 120, 191
Bárány Robert 38
Barber Benjamin R. 18, 36, 37, 185
Barber Mark 39, 185
Barnes Barry 105, 106, 185
Bar-Tal Yoram 120, 185, 191, 196
Bauman Zygmunt 106
Baumeister Roy 29, 33, 98, 101, 115/116, 146, 185, 193, 195
Bekenstein Jakob 85, 186
Benford Gregory 140, 141
Bering Jesse 149, 186
Berns Gregory S. 145, 185
Bertone Gianfranco 186
Bessi Alessandro 172, 186
Betzig Laura 31
- Beyerstein Barry L. 23, 82, 192
Blackmore Susan 34, 39, 76, 112, 186
Bloor David 105, 106, 185
Błońska Anna 37, 38, 186
Błoński Mariusz 20, 37, 38, 186
Born Max 53
Borowiak Agnieszka 157, 182, 186
Bourdieu Pierre 111, 186
Boyd John 115, 174, 175, 197
Boyer Pascal 138, 139, 155, 186
Braman Donald 123, 191
Breinlinger Karen 102, 195
Brickmont Jean 136, 187
Bridgman Percy D. 183
Brockman John 13, 16, 34, 58, 71, 83, 88, 113, 137, 140, 185, 187, 189, 192, 193, 194, 195
Brotti Giulio 20, 23, 190
Brown Teneille R. 132, 133, 184, 185
Brożek Bartosz 59, 76, 101, 104, 113, 187
Brytek-Matera Anna 195
Brzeziński Jerzy 11, 34, 60, 62, 187, 194
Budda Gautama 166
Budzicz Łukasz 80, 187
Buss David M. 52, 58, 76, 117, 131, 151, 187
- Cacioppo John T. 29, 176, 177, 187, 194
Caldarelli Guido 172, 186
Carnap Rudolph 54

- Chalmers Alan 17, 49, 55, 60, 62, 64, 67, 73, 141, 187
 Chandrasekhar Subrahmanyam 43
 Chruszczow Nikita 57
 Cialdini Robert B. 27, 187
 Ciążela Adriana 76, 187
 Clark Cory J. 33, 195
 Clarke Arthur C. 40
 Coletto Mauro 172, 186
 Comte August 50, 51, 52, 53, 55, 57, 148, 195
 Coreth Emerich 54, 55, 56, 187
 Cosmides Leda 117, 187
 Costa Paul 73, 167
 Crescioni A. William 146, 185
 Crick Francis 20
 Cwalina Wojciech 59, 187
 Czapieński Janusz 59, 187, 194
 Czarnocka Małgorzata 105, 106, 187

 Darwin Karol 42, 66, 68
 Davidescu George A. 172, 186
 Dawkins Richard 16, 17, 19, 38, 39, 53, 64, 66, 67, 71, 76, 81, 86, 87, 88, 89, 97, 98, 103, 107, 112, 114, 143, 148, 149, 187
 Dawson Erica C. 120, 121, 122, 150, 190
 De Cruz Helen 104, 187
 Dennett Daniel 30, 34
 Diana, księżna Walii zob. Spencer Diana
 Diener Ed 191
 Dijksterhuis Ap 170, 188
 Dirac Paul 88
 Djerassi Carl 54, 188
 Domaradzki Jan 18, 60, 188
 Dudek Zenon W. 164, 165, 166, 167, 188
 Duhem Pierre 75
 Dunbar Robin 13, 30, 38, 43, 65, 66, 71, 99, 100, 101, 103, 106, 107, 111, 149, 188

 Eddington Arthur S. 43
 Ehlen Peter 54, 55, 56, 187
 Einstein Albert 19, 68, 87, 88
 Engels Fryderyk 57
 Epstein Jeffery 35
 Errami Mounir 109, 192
 Eysenck Hans 73, 167

 Faraday Michael 118, 196
 Farias Miguel 144, 188
 Feist Gregory J. 12, 47, 50, 52, 94, 98, 102, 107, 108, 110, 113, 118, 152, 183, 188
 Festinger Leon 171, 188
 Feyerabend Paul 26, 61, 77, 78, 79, 80, 83, 188, 193, 197
 Feynman Richard 12
 Fraasen Baas von 58, 151
 Frazer Jonathan 126
 Frederick Shane 115, 188
 Freud Zygmunt 64, 69, 83
 Fromhage Lutz 151, 196
 Fromm Erich 13, 14, 182, 188
 Fukuyama Francis 18, 54, 60, 144, 188
 Furedi Frank 16, 188

 Galileusz 65, 78, 79
 Gallup Gordon 48, 190
 Garner Harold 109, 188, 192
 Gazzaniga Michael 12, 16, 48, 58, 66, 95, 97, 98, 102, 116, 132, 145, 188
 Gąsiorowska Agata 72, 120, 177, 188, 193, 196
 George Angela C. 109, 192
 Giddens Anthony 37, 40
 Gigerenzer Gerd 117, 189
 Gignac Gilles E. 122, 123, 124, 125, 150, 192
 Gino Francesca 116, 193
 Gintrowski Przemysław 184, 188
 Głódź Małgorzata 184, 188, 193, 197
 Goldstein Daniel G. 117, 189
 Gonda Xenia 76
 Goodstein Joshua 130, 131, 133, 196
 Gopnik Alison 35, 99, 189

- Gould Stephen J. 112, 114
 Gödel Kurt 54, 60, 61, 195
 Górnik-Durose Małgorzata 9, 18, 189, 190, 195
 Gray Jeremy R. 130, 131, 133, 196
 Greene Joshua D. 33, 195, 196
 Griffith Sian 188, 194
 Grobler Adam 39, 47, 57, 58, 60, 63, 65, 67, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 105, 150, 189
 Guttman Burton S. 141, 189
 Gwozdecka-Wolniaszek Ewa 27, 189
 Haeckel Ernst 42, 148
 Haeffner Gerd 54, 55, 56, 187
 Halley Edmund 75
 Hamilton Lawrence C. 123, 189
 Hanlon Michael 11, 19, 30, 32, 40, 53, 142, 189
 Hanusz Krzysztof 170, 172, 191
 Harp Shannon F. 131, 189
 Harris Judith 103, 189
 Harris Sam 149, 189
 Hartle James 59, 147, 148
 Haselton Martie G. 104, 151, 189, 193
 Hawker Tobias 145, 195
 Hawking Stephen 19, 52, 53, 59, 89, 114, 147, 148, 189
 Hegel Georg W.F. 53, 64
 Heider Fritz 112, 189
 Heller Michał 16, 17, 20, 23, 38, 39, 41, 43, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 65, 68, 80, 91, 93, 94, 101, 103, 113, 140, 142, 148, 182, 188, 189, 190, 192, 193, 195, 197
 Heszen-Niejodek Irena 72, 190
 Hobbs Dawn 48, 190
 Hohol Mateusz 59, 76, 101, 104, 113, 187
 Hollinger Robert 188
 Horney Karen 73
 Houston Alasdair I. 151, 196
 Humphrey Nicholas 151
 Irigaray Luce 107
 Jach Łukasz 19, 36, 103, 110, 189, 190
 Jackson Michael 19
 Jacobson Kristen 102, 195
 James William 161, 182, 190
 Jan, św. 137
 Jasińska-Kania Aleksandra 192
 Jezus Chrystus 166
 Jung Carl G. 73, 76, 161, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 182, 188, 190, 193
 Kaczmarek Jacek 184
 Kadzikowska-Wrzosek Romana 145, 147, 190
 Kahan Dan M. 120, 121, 122, 123, 150, 190, 191
 Kahane Guy 144, 188
 Kahneman Daniel 25, 32, 35, 59, 82, 191
 Kamela Paweł 155, 156, 157, 191
 Kanazawa Satoshi 31, 32, 112, 151, 191, 193
 Karremans Johan C. 33, 195
 Keil Frank C. 128, 129, 130, 131, 133, 191, 194, 196
 Kępiński Antoni 14, 191
 Khouts Alexander 95
 Klemke E.D. 188
 Kline A. David 188
 Kmita Jerzy 47, 191
 Knipperberg Ad van 170, 188
 Kolczyński Mariusz 120, 191
 Kollman Julius 97
 Koltko-Rivera Mark E. 157, 191
 Kołakowski Leszek 14, 53, 61, 64, 191
 Konarski Roman 59, 191
 Kopernik Mikołaj 65, 68, 78
 Kossowska Małgorzata 170, 171, 172, 191
 Krajewski Stanisław 59, 60, 91, 190
 Krauss Lawrence M. 20, 191
 Kruglanski Arie W. 120, 170, 171, 188, 191
 Kuhn Thomas 12, 26, 39, 61, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 83, 87, 99, 192

- Kulh Patricia 99, 189
Kuziak Michał 195
Kwiatek Łukasz 149, 188
- La Mettrie Julien O. de 184
Lachowicz-Tabaczek Kinga 72, 122, 125, 137, 192
Lakatos Imre 12, 61, 70, 73, 74, 75, 76, 77, 83, 118, 141, 192
Lamża Łukasz 59, 89, 104, 114, 174, 192
Lassale Ferdinand 83, 192
Latour Bruno 15, 105, 192
Lederman Leon 88
LeDoux Joseph 35
Leibniz Gottfried W. 147
Leonidas 113
Lepper Mark R. 127, 128, 185
Lewandovsky Stephan 122, 123, 124, 125, 150, 192
Lew-Starowicz Zbigniew 25
Libeskind Noam 85, 192
Lilienfeldt Scott O. 23, 82, 192
Linde Andriej 147
Long Tara C. 109, 192
Lord Kelvin zob. Thompson William
Lowenstein George 115, 188
Luguri Jamie B. 33, 195
Luhmann Niklas 15, 48, 150, 154, 181, 192
Luther King Martin 124
Lynch Michael 106
Lynn Stephen J. 23, 82, 192
- Łapiński Zbigniew 184
Łomnicki Adam 66, 192
Łukaszewski Wiesław 76, 102, 126, 146, 179, 192
Łysenko Trofim 75, 107
- MacIntyre Alasdair 84, 192
Mackay Tommy 143, 192
Macomber Janet 102, 195
Madsen Kristen B. 47, 49, 192
Maksymiuk Renata 120, 185, 196
- Malec Grzegorz 80, 193
Mandel Gregory 123, 191
Mann Robert B. 20, 89, 185
Mannetti Lucia 120, 191
Marek, św. 69
Marks Karol 53, 56/57, 64, 69, 83, 192
Marschall James A.R. 151, 196
Maslow Abraham 178
Mateusiak Joanna 27, 189
Matusz Paweł 177, 193
Mayer Richard E. 131, 189
Mazur Maciej 22, 27, 193
McCrea Robert 73, 167
McNamara John M. 151, 196
Mead Nicole L. 116, 193
Meltzoff Andrew N. 99, 189
Mendel Grzegorz 75
Mielczarski Władysław 27
Milgram Stanley 120, 193
Miller Alan S. 31, 112, 151, 193
Miller Geoffrey 111, 193
Miodek Jan 25
Mitchell D. John 145, 195
Monroe Michael 19
Moore George E. 84
Moore Gordon 89
Mudyń Krzysztof 106, 153, 193
Muraven Mark 116, 195
- Nettle Daniel 104, 151, 189, 193
Neurath Otto von 54, 55, 56, 57, 59, 60
Newheiser Anna-Kaisa 144, 188
Newton Izaak 58, 73, 75, 87, 103
Nęcka Edward 192
Nietzsche Fryderyk 77, 193
Nosal Czesław 9, 76, 109, 164, 167, 168, 169, 183, 193
Nowicka Ewa 141, 193
- Obama Barack 53
Oberauer Klaus 122, 123, 124, 125, 150, 192

- O'Donoghue Ted 115, 188
Olechowski Mateusz 142, 193
Ouellette Lisa L. 123, 191
- Pabjan Tadeusz 84, 188, 193, 197
Passeron Jean-Claude 111, 186
Pepperberg Irene 98, 99, 193
Peters Ellen 120, 121, 122, 123, 150, 190, 191
Petty Richard E. 29, 176, 177, 187, 194
Pierro Antonio 120, 191
Pinker Steven 85, 104, 179, 194
Platon 61
Poincare Henri 88
Pollack Jordan 136, 137, 138, 194
Popper Karl 41, 54, 57, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 72, 73, 83, 87, 101, 116, 141, 194, 195
Porco Carolyn C. 137, 138, 148, 194
Pourhasan Razieh 20, 89, 185
Prager Denis 91
Prus Bolesław 161
Ptolemeusz 65, 68
- Quattrociochi Walter 172, 186
- Radnitzky Gerard 49
Raviv Alona 120, 191
Raviv Amiram 120, 191
Rawson Elisabeth 130, 131, 133, 196
Reader Will 76, 96, 196
Reale Giovanni 112, 194
Ricken Friedo 54, 55, 56, 187
Ridley Matt 97, 194
Ritzer George 18, 194
Roach Mary 95, 194
Rosenthal Robert 120, 194
Ross Lee 127, 128, 185
Rostowski Jacek 26
Rotkiel Maria 25
Rovelli Carlo 35
Rozenblit Leonid 129, 194
- Rudge David W. 188
Ruscio John 23, 82, 192
Russell Bertrand 55, 88, 89
Rzepczyński Sławomir 195
- Sapolsky Robert M. 111, 112, 114, 117, 194
Scala Antonio 172, 186
Schaper Carel 170, 188
Schlick Moritz 54
Schooler Jonathan W. 33, 146, 195, 196
Schwarz Joseph 39, 194
Schwarz Norbert 191
Schweizer Maurice E. 116, 193
Seligman Martin 144, 194
Shadish William 108
Shariff Azim F. 34, 195
Sharvit Keren 120, 191
Shermer Michael 34, 71
Shmueli Dikla 116, 195
Shtulman Andrew 126, 195
Sikora Teresa 9, 15, 18, 36, 189, 190, 195
Sikorski Dariusz K. 50, 51, 54, 195
Simmel Marianne 112, 189
Siuta Jerzy 194
Skarga Barbara 50, 195
Slovic Paul 120, 121, 122, 123, 150, 190, 191
Smolin Lee 147
Smullyan Raymond 60, 195
Snyder Allan 145, 195
Sokal Alan 136, 187
Spelke Elizabeth S. 102, 195
Spencer Diana 129
Spendel Zbigniew 48, 58, 62, 101, 116, 136, 183, 195
Spiropulu Maria 89
Stasiuk Katarzyna 120, 185, 196
Strelau Jan 190
Sucharski Tadeusz 195
Sun Zhaohui 109, 192
Sword Richard M. 115, 174, 197

- Sword Rosemary K.M. 115, 174, 197
Szacki Jerzy 15, 38, 51, 52, 56, 106, 155, 181, 195
Szarota Piotr 186
Szczercińska-Polak Małgorzata 61, 73, 195
Szczęsny Jerzy 188, 193, 197
Szlendak Tomasz 97, 98, 103, 195
Sztumski Janusz 120, 191
Szymborski Krzysztof 41

Tabery James 132, 133, 184, 185
Tatarkiewicz Władysław 50, 51, 55, 59, 155, 195
Taylor Timothy 71
Tegmark Max 147
Thompson William (Lord Kelvin) 53
Tice Dianne M. 116, 195
Toledo Zoe de 144, 188
Tomasello Michael 100, 101, 195
Tomasik Tomasz 195
Tomasz z Akwinu, św. 85, 154
Traczyk Jakub 177, 193
Treffert Donald A. 145, 195
Trehub Arnold 117, 195
Trejtowicz Mariusz 170, 172, 191
Trimmer Pete C. 151, 196
Triplett Norman 151
Trivers Robert 113
Tuchańska Barbara 16, 196
Turski Łukasz 27
Tweney Ryan D. 118, 196

Urbaniec Jacek 188, 192, 193, 197
Uttal William R. 77, 196

Vakoch Douglas A. 182, 196
Van Belle Hubert 196
Van der Vecken Jan 196
Vidal Clément 158, 160, 196
Vohs Kathleen D. 34, 146, 195, 196

Wason Peter 116, 117, 187, 196
Watson James 20
Webster Donna M. 170, 191
Weisberg Deena S. 130, 131, 133, 196
Whitehead Alfred N. 61
Wilson Edward O. 52, 81, 82, 83, 84, 85, 148, 196
Witkowski Tomasz 26, 41, 47, 48, 52, 58, 65, 80, 118, 151, 183, 196
Wittgenstein Ludwig 54, 195
Wittlin Maggie 123, 191
Wojtyna Ewa 189
Wong Kate 94, 95, 196
Woolgar Steve 105, 192
Workman Lance 76, 96, 196
Wrangham Richard 94, 95, 96, 97, 196
Wright Robert 66, 196
Wróbel Szymon 58, 67, 76, 104, 116, 196
Wrześniewski Kazimierz 72, 190

Zaleśkiewicz Tomasz 76, 115, 117, 120, 196
Zawadzka Anna M. 190, 195
Zimbardo Philip 115, 174, 175, 197

Żmuda-Trzebiatowska Marzena 178, 179
Życiński Józef 10, 12, 26, 27, 35, 42, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 65, 72, 73, 75, 77, 79, 85, 86, 105, 106, 107, 143, 151, 161, 183, 188, 190, 193, 197

Lukasz Jach

Science as an object of worship Introduction to the theory of scientotheism

Summary

The book raises the topic of the currently prevailing in society, increased interest and common admiration for scientific claims. Investigating in the subsequent chapters of the book the determinants underlying the said state of affairs, the author displays an interdisciplinary approach.

Chapter One analyses various ways of presenting elements of science in the mass media such as: television, the Internet, as well as popular science magazines. The pivot of Chapter Two are different methodological theories explaining what science is, what principles have to be adhered to while practicing it, and finally, what is the scope of its influence on human life. Chapter Three, in turn, contains research data coming from psychology and social sciences that pertain to the phenomena of both — practicing science and the reception thereof by laymen. The problem of common misconceptions about science is the topic of Chapter Four. After introducing some information on it, the author proceeds to formulate the theory a heavily scientist worldview called scientotheism, which is followed by the analysis of its psychological causes and correlates.

Lukasz Jach

Wissenschaft als ein Kultobjekt Die Einführung in die Theorie des Szientotheismus

Zusammenfassung

Das Buch handelt über großes Interesse der Gesellschaft an den das Ansehen genießenden wissenschaftlichen Beiträgen. Die solcher Situation zugrunde liegenden vermutlichen Bedingtheiten werden in den einzelnen Kapiteln erörtert.

Das erste Kapitel schildert die Art und Weise auf welche die einzelnen Elemente des wissenschaftlichen Systems in populären Massenmedien: Fernsehen, Internet und populärwissenschaftlichen Zeitschriften dargestellt werden. Das zweite Kapitel beinhaltet verschiedene methodologische Konzeptionen in Bezug auf folgende Themen: was ist Wissenschaft? Nach welchen Regeln wird sie betrieben? Wie sollen die Wissenschaft und die Wissenschaftler das menschliche Leben beeinflussen? Im dritten Kapitel präsentiert der Verfasser die von der Psychologie und von anderen Sozialwissenschaften erarbeiteten und sowohl die Betreibung der Wissenschaft als auch deren Rezeption von den Personen, die keine Wissenschaftler sind, betreffenden Konzeptionen. Das vierte Kapitel enthält Informationen über allgemein gültige falsche Auslegung von der Wissenschaft, die zum Ausgangspunkt der Theorie der stark szientistischen Weltanschauung — Szientotheismus genannt werden. Die vermutlichen psychologischen Bedingtheiten und Korrelate werden auch in dem Teil des Buches dargestellt.

Redakcja Magdalena Starzyk
Projekt okładki Agata Augustynik
Redakcja techniczna Barbara Arenhövel
Korekta Marzena Marczyk
Łamanie Marek Zagniński

Copyright © 2015 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

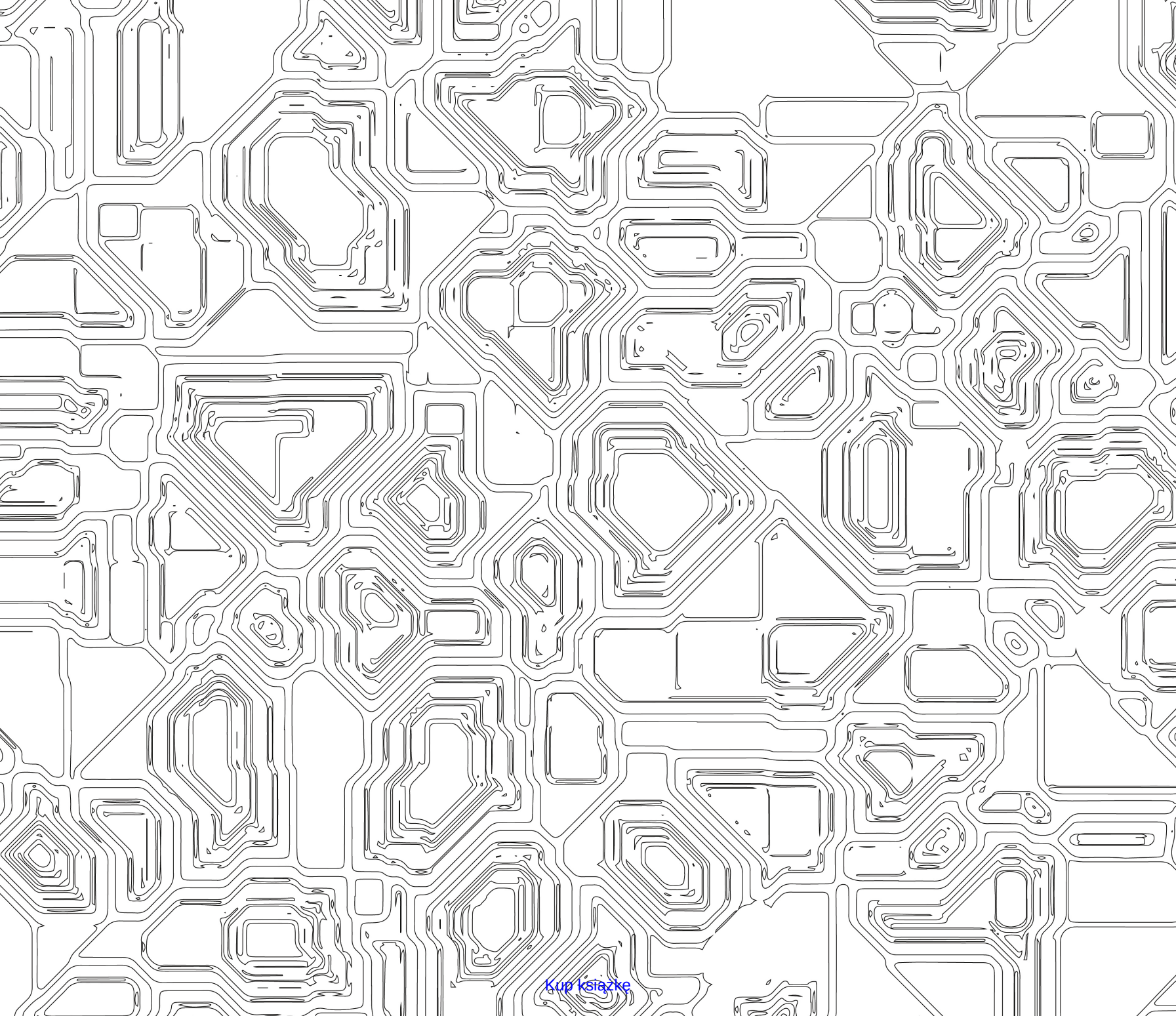
ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-627-5
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-628-2
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 13,0. Ark wyd. 12,0. Papier
Ecco Book Cream 70 g vol. 2.0 białosc 75%
Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek,
Spółka Jawna, ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

[Kup książkę](#)

Łukasz Jach – doktor nauk humanistycznych. Psycholog i socjolog, adiunkt w Zakładzie Psychologii Zdrowia i Jakości Życia Instytutu Psychologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Autor artykułów i rozdziałów monograficznych z zakresu psychologii jakości życia, psychologii ekonomicznej i psychologii ewolucyjnej. Swoje zainteresowania badawcze koncentruje wokół aspektów funkcjonowania człowieka we współczesnym świecie, wśród których na plan pierwszy wysuwa się obecnie psychologiczny kontekst sposobów ustosunkowywania się jednostki do elementów systemu naukowego. W 2015 roku odznaczony Srebrną Odznaką za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego.

Wybrane publikacje: „Objective and Subjective Effectiveness of Students in the Context of Their Activity Level” (2014, artykuł), „O zdrowiu w relacji do innych wartości we współczesnej kulturze” (wraz z Małgorzatą Górnik-Durose, 2013, rozdział w monografii), „Źródła ludzkiego zadowolenia z życia z punktu widzenia psychologii ewolucyjnej. Wybrane zagadnienia” (2013, artykuł) oraz „Nauka a media. Sposoby prezentowania elementów systemu naukowego we współczesnych środkach masowego przekazu” (2015, artykuł).

W odniesieniu do zewnętrznych celów nauki mogłoby się wydawać, że sądy nie w pełni oddające faktyczny jej status są charakterystyczne wyłącznie dla laików lub osób na co dzień niezajmujących się nauką. Okazuje się jednak, że także w wypowiedziach samych naukowców można odnaleźć przykłady spostrzegania nauki jako działalności mającej dla ludzkości znaczenie bliskie zbawczemu, a samych naukowców jako grupy predestynowanej do przejęcia steru rozwoju świata. [...] Zdaniem Brockmana, nadszedł już czas, aby tzw. humaniści oddali zajmowaną przez nich samozwańczo pozycję osób uprawnionych do komentowania rzeczywistości przedstawicielom nauk ścisłych, którzy w ostatnich dziesięcioleciach udowodnili, że potrafią pracować znacznie efektywniej i płodniej. [...]

W niniejszej książce zostaną poddane analizie przede wszystkim psychologiczne uwarunkowania sposobów ustosunkowywania się człowieka do nauki: procesu jej powstawania, produktów oraz miejsca we współczesnym świecie, m.in. w relacji do pozostałych makrosystemów, w których na co dzień człowiek funkcjonuje. Z uwagi na fakt, że jedną z konsekwencji silnie zarysowującej się obecności nauki w świadomości współczesnych jednostek jest pojawienie się światopoglądu naukowego [...], podstawowym celem stawianym sobie przez autora jest przedstawienie koncepcji *scjentoteizmu*, rozumianego jako forma światopoglądu, charakteryzująca się tendencją do uzasadniania własnych przekonań i zachowań ustaleniami naukowymi oraz funkcjonowaniem w zgodzie ze stwierdzeniami formułowanymi przez naukowców, powiązana z uznawaniem języka naukowego za najdoskonalszy i najbardziej wartościowy sposób odnoszenia się do świata oraz występujących w nim zjawisk.

ze Wstępu

Więcej o książce

CENA 20 ZŁ
(+ VAT)

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-8012-628-2

Kup książkę

